

Kinneulle hembygdsförening under dess första 50 år.

Den 22 juli 1944 bildades Kinneulleortens Hembygds- och Fornminnesförening vid ett av friherre Wilhelm Klingspor utlyst möte i Råbäck.

Sedan författarinnan fru Märta Tamm-Götlind hållit ett hembygdsföredrag i Kyrksalen beslöt de närvarande bilda en förening vars verksamhet skulle bestå i att sprida kännedom om, samt verka för bevarandet av Kinneulleortens många kulturhistoriska värden, belysa folkets liv och verksamhet under gångna tider, samt väcka och bevara intresset hos ortens befolkning för gammalt och fornt.

Närvarande vid föreningens bildande var: fru Märta Tamm-Götlind, friherre sedermera greve Wilhelm Klingspor, greve Edvard Hamilton, disponent H Sebastian Tham, fru Märta Tham, kyrkoherde Robert Hellström, fru Anna Hellström, kyrkoherde Ivar G Fogelquist, fru Ester Fogelquist, ingenjör Edvin Augustsson, fil.lic. G. M. Bergstrand, slöjdläraren Gustav Andersson, folkskollärare D. Hj. Tengroth, stenarbetare Fritz Gustavsson, polisman Gunnar Engerby, handlande David Classon, kyrkvärden Arvid Persson, arrendator C.J. Lindblom, stenarbetare Georg Amandusson, befallningsman Jansson, fru Jansson, fru Lisa wermel och folkskollärare A.O. Frithjoff.

Till mötets ordförande valdes friherre Wilhelm Klingspor och till sekreterare A. O. Frithjoff.

Föreningens namn bestämdes till Kinneulleortens Hembygds- och Fornminnesförening. Detta namn ändrades år 1980 till Kinneulle Hembygdsförening. Detta berodde på att föreningens verksamhetsområde minskats till att omfatta enbart själva Kinneullesocknarna, eftersom nya föreningar bildats: Forshem-Fullösa Hembygdsförening år 1965 och Husaby Hembygdsförening något tiotal år senare.

Vid föreningens bildande valdes följande styrelse:

friherre Wilhelm Klingspor, ordförande
kyrkoherde Robert Hellström, v. ordförande
folkskollärare Gunnar Häggstam, sekreterare och kassör
cementarbetare Gillis Dahl, pressombud
greve Edvard Hamilton, Hjelmsäter
grevinnan Eva Hamilton, Blomberg
Ingejör Edvin Augustsson, Gössäter
Stenarbetare Fritz Gustavsson, Gössäter
lantbrukare Folke Johansson, Västerplana
Folkskollärare Georg Wallqvist, Forshem

lantbrukare Axel Brand, Kestad
folkskollärare A. O. Frithjoff, Kinne Kleva

Av de personer, som enligt ovan voro med vid hembygdsföreningens bildande finns 50 år senare endast en kvar i föreningens medlemsmatrikel nämligen: fru Märta Tham, som för snart 30 år sedan flyttade till Malmö. Hon är fortfarande intresserad av allt som tilldrar sig på Kinnekulle.

Av de första styrelseledamöterna finns i dag ingen kvar i styrelsen, sedan kantor Georg Wallquist 1983 avgick på egen begäran.

På ordförandeposten kvarstod greve Wilhelm Klingspor till sitt frånfälle 1963, då han efterträddes av greve Edvard Hamilton, som emellertid avled i oktober 1971. Han efterträddes då av nuvarande ordföranden friherre Stig Klingspor, som då var vice ordförande.

Föreningens förste valde vice ordförande kyrkoherden Robert Hellström avgick redan 1946 i samband med flyttningen till Essunga. Han efterträddes av greve Edvard Hamilton, som i sin tur år 1963 efterträddes som vice ordförande av friherre Stig Klingspor. Nuvarande vice ordförande greve Hugo-Jacob Hamilton blev vald år 1972.

Sekreteraren och kassören kantor Gunnar Häggstam lämnade styrelsen år 1949, men kvarstod som sekreterare och kassaförvaltare fram till flyttningen till Säby strax söder om Tranås. Han bor nu i egen villa i Tranås, som pensionär. Hans efterträdare i Hembygdsföreningen blev 1950 slöjdläraren Gustaf Andersson. Denne avled 1955 och efterträddes som sekreterare av kamrer Arthur Andersson, som redan 1946 invalts i styrelsen som intendent. För kassörsuppdraget valdes samtidigt kassören Birger Svensson som fortfarande sköter denna syssla på ett utmärkt sätt och han har dessutom hand om föreningens medlemsmatrikel.

I en krönika som denna bör särskilt nämnas fru Märta Tamm-Götlind. Hennes man var språk- och hembygdsforskare och genom honom kom fru Märta tidigt i kontakt med Landsmåls- och Folkminnesarkivet i Uppsala. Då mannen 1939 hastigt avled, lämnade han efter sig makan med flera minderåriga barn i bekymmersamt små omständigheter. Landsmålsarkivet ville då gärna söka utsträcka en hjälpande hand till änkan och hennes familj. För henne gällde från början uppgiften att insamla så mycket som möjligt av herrgårdstraditionerna på Kinnekulle under några sommarveckor i taget åren 1940 och 1941. Detta efter det att arkivet varit i förbindelse med friherre Wilhelm Klingspor på Hellekis. Denne hade därvid utlovat att bekosta fru Tamm-Götlinds uppehållskostnader i orten. I och med bildandet av

Kinneulle Hembygdsförening år 1944 blev insamlings- och uppteckningsarbetet avsevärt utökad att omfatta så mycket som möjligt av muntlig tradition hos de människor, som här levat och arbetat. Under somrarna 1944, 45, 47 och 51, med som nämnts några veckor i taget, har fru Märta Tamm-Götlind åstadkommit ett kartotek med ca 1500 maskinskrivna kort av storleken 22 x 16 cm, varav hembygdsföreningen äger ett ex förvarat i en stor Unica-box. Originalen finns hos Landsmåls- och Folkminnesarkivet. Det är ett synnerligen värdefullt arbete, som tillkommit tack vare fru Tamm-Götlind och de frikostiga, upprepade donationer av hembygdsföreningens dåvarande ordförande friherre Wilhelm Klingspor på Hellekis.

Fru Märta Tamm-Götlind avled år 1983 i en ålder av 95 år.

Många äro de värdefulla uppteckningsresor hon företog per cykel i Kinneullebygden, någon gång tillsammans med hembygdsföreningens nuvarande sekreterare. Särskilt minns jag en gång sommaren 1945, då vi cyklade tillsammans för att besöka några äldre personer i Medelplana by. Vi var inne hos gamla Ida i Vråna i hennes lilla, unika stuga, där hon satt tillsammans med hönsen. Vi besökte Gustav Magnusson och hans hustru i Hulegården. Vi tittade också in i Eskilssons Kopparslagareverkstad, som höll på att iordningställas av målaren Benjamin Lidholm från Lidköping. Vi rastade och åt medhavda smörgåsar vid kvarlevorna efter en gammal holkakvarn, som stått bakom Eskilssons boningshus, ett litet stycke upp i backen. För övrigt hyrde fru Märta in sig med helpension på Karlslunds Pensionat i Gössäter hos systrarna Johansson. Eftersom hon på kvällarna behövde lite lugn och ro för sitt skrivarbete i anledning av dagens intervjuer, fick hon ta ett dubbelrum, som var en krona dyrare per dag än ett enkelrum, men helpensionen kostade i alla fall inte mer än sju kronor om dagen. Ja, det var då, då´.

Ur förutnämnda Unica-box har föreningens sekreterare på senare år genom utdrag och sammanställningar av de gjorda uppteckningarna författat en del kortare kulturbilder från gångna tider. Några av dessa har varit införda i Forshems pastorats "Kinneulleblad".

Nyss nämndes här ovan en holkakvarn i Medelplana by. Där lär förr ha funnits flera sådana. När ordföranden Wilhelm Klingspor i mitten av 1950-talet inköpte en gammal holkakvarn i Örslösa, hade han tänkt ställa upp den vid Bosgården i Medelplana by och bredvid kvarnen skulle stå en gammal vedbod från Boängen i Österäng. Men sedan den gamla väderkvarnen vid Brattefors i Kinne-Kleva satts i stånd av dess ägare, det gamla Hönsa-torpet i Österäng rustats upp av Forshem-Fullösa hembyggdskommité och bekostats av hembygdsföreningens ordförande, samt liknande planer fanns beträffande Boängen, så hade den inköpta holkakvarnen fått stanna i Örslösa och skänkts till Örslösa Hembygdsförening.

Det skulle föra för långt att här i detalj redogöra för allt vad hembygdsföreningen åstadkommit eller medverkat till under alla de gångna 50 åren. Därför kommer endast i korthet omnämnas några mer väsentliga arbetsuppgifter:

Men först kanske det vore av intresse att studera föreningens första medlemsmatrikel av år 1945 och se vilka, som ännu är kvar i livet. För de av dem, som avflyttat anges nuvarande uppehållsort.

Medelplana socken: Erland och Agnes Larsson, folkskollärare, Eskilstuna.

Västerplana socken: Folke Gustafsson, Rune Magnusson.

Österplana socken: Arthur Andersson, kamrer, Karin Andersson, sjuksköterska, Astrid Bauner, folkskollärare, Nils Edvinsson, truckförare, Bengt och Ingrid Edvinsson, målare, Gunnar Häggstam, kantor, Tranås, Nils Kampe, kantor, Vänersborg, Everth Kroon, korrespondent, Arvid Larsson, Valter Larsson, Torsten Svensson, bokföreläsare, Malmö, Gerd Sylvan, fru, Göteborg, och Märta Tham, fru, Malmö.

Kestad socken: Ingen.

Forshems socken: Georg Wallqvist, kantor.

Fullösa socken: Tage Claesson, stenhuggare.

Övriga orter: Ingrid Båth Ahlgren, Stockholm.

Här följer nu i kortfattad form viktigare händelser, som inträffat under föreningens 50-åriga tillvaro:

År:

1945 Ordföranden skänker 300 kronor till föreningen som startkapital.

1946 Ordföranden inköpte en holkakvarn i Örslösa med avsikt att ge den till föreningen.

Årsavgiften fastställdes till 1:--kr. Ständig medlem 10:-- kronor.

1947 Fru Märta Tamm-Götlind överlämnar till föreningen ett exemplar av de uppteckningar hon gjort på Kinnekulle.

För att förstärka kassan anordnades en fest vid Råbäcks Turisthotell som lämnade en behållning av drygt 200:-- kronor.

Ständig medlem 20:-- kronor.

1948 Kopparslagareverkstaden öppnas för besökare.

1949 Det gamla soldatbostället Sextus-torpet i Västerplana började renoveras av dess ägare Folke Johansson i Skattegården, Västerplana.

1950 Föreningen bidrar med kr. 1000:-- för renovering av Sextus-torpet.

En kommitté bildas bestående av grevinnan Brita Klingspor, grevinnan Ebba Hamilton, Hjelmsäter, lantbrukaren Folke Johansson, Västerplana och slöjdläraren Gustav Andersson, Medelplana för att söka lösa frågan om en hembygdsdräkt för Kinnekulle.

Frågan om en hembygdsgränd i Medelplana togs upp.

Stigluckan i Västerplana restaurerades.

Gamla spelmanslåtar togs upp på stålband.

Stor hembygdsfest hölls den 18 juni vid Råbäcks Turisthotell.

- 1953 En kommitté bildas för sockenbok gemensam för Medelplana och Västerplana. Kamrer Arthur Andersson föreslog årsmötet att verka för sockenbeskrivningar även för övriga socknar.

Kinnekulle Kommunalnämnd uppdrog åt hembygdsföreningen att inventera naturminnen inom de olika socknarna.

- 1954 Inventeringen av naturminnen fullföljdes den 14 augusti. Många fotografier togs, varav Kinnekulle kommun erhöll ett exemplar.

- 1955 Den första Kinnekulle-dräkten för kvinnor färdig för visning.

- 1956 Hembygdsföreningens ordförande ställde sig som ekonomisk garant för de s.k.

- 1957 "Husaby-spelen" och Kinnekulle Hembygdsförening fick dela överskotts-

- 1958 medlen med Husaby-arrangörerna.

- 1959 "Posseska skolans" byggnad reparerades på ordförandens bekostnad.

Inredningen i skolsalen har intendent Benjamin Lidholm lovat vara behjälplig med. Han står även till tjänst med en del inventarier, som f.n. finns på Lidköpings museum.

Hembygdskommittén för Forshems och Fullösa socknar har under året iordningställt torpet Boängen, som ligger strax intill det tidigare av skogvaktare Persson renoverade Hönsatorpet. Föreningens ordförande stod som många gånger förut för kostnaderna. Boängen blev helt möblerat, mycket tack vare gåvor från medlemmarna i Forshem och Fullösa.

Antalet ständiga medlemmar var detta år 30 och årsbetalande 120.

- 1963 Till följd av ordföranden greve Wilhelm Klingspors bortgång låg under ett par år föreningens verksamhet praktiskt taget nere. Det beslöts att årsmötet skulle hållas om möjligt i juli månad å Hellekis sätereij, där familjen Klingspor förklarar sig villiga upplåta den ombyggda s.k. "smedjan".

Genom kantor Georg Wallqvists förmedling förvärvades 16 st skioptikonbilder huvudsakligen från rivningen av Österplana gamla kyrka. Bilderna kostade kr 80:--.

Beträffande skolsalen i Posseska skolan återstår kompetterande målningsarbete, vilket fullföljdes av greve Klingspors sterbhus.

För inredning av skolsalen utsågs en kommitté bestående av:

Greve Edvard Hamilton (sammankallande), friherre Stig Klingspor, grevinnan Lillemor Klingspor och kassören Birger Svensson.

Uthuset till Bygdegården har upplåtits till föreningen för ett stenmuseum.

Slöjdläraren John Erik Andersson donerade kr 500:-- för lokalens iordningställande.

- 1964 Slipning och behandling av ortoceratiter har av många gamla stenhuggare utvecklats till en verklig stenkonst. Erik Blom vid Hellekis hamn visar i sin

- stenmonter en liten stensmöbel, som han nu skänker till Hembygdsföreningen. Ordföranden tackar Blom för gåvan och även för att han samma dag utanför stenmuséet för medlemmarna visat hur det går till att slipa fossiler.
- 1965 Stenmuséet i Medelplana blev färdigt för visning och skolmuséet visades för första gången, sedan familjen Klingspor låtit reparera skolbyggnaden. Den underavdelning av Kinnekulle Hembygdsförening, som bildats år 1957 blev nu 1965 en separat förening benämnd Forshem-Fullösa Hembygdsförening och erhöll kr 2000:-- av moderföreningen. Slöjdlärare John Erik Andersson skänkte kr 300:-- att användas för att ställa i ordning en lokal för gamla lantbruksinventarier i samma uthusbyggnad som Stenmuséet disponerar.
- 1966 Stenmuséet har under året besökts av 100-tal turister. Inträdesavgift har ej tagits men en sparbössa hade inbringat kr 72:-- , som överlämnats till vaktmästaren för hennes besvär att öppna.
- 1967 Årets besökare i Stenmuséet uppgick till 216 personer. Frivilliga bidrag kr 118:-- tillsammans med överskott på Anderssons sockenbok kr 84:-- överlämnades till vaktmästaren. Till Skolmuséet hade fru Lidholm skänkt ett gammalt betyg inom glas och ram. En milsten hade kommit i dagen vid Klassons affär i Västerplana. Hembygdsföreningen skulle genom Sven Larsson i Torlagården medverka till att stenen blev återuppsatt. Från Råbäcks Bruks AB hade föreningen fått dispositionsrätt till Kopparslagareverkstaden med inventarier.
- 1968 Kaptenen Folke Stagh i Visby, vars mor var född Skårman, skänkte en pennteckning av Medelplana-prosten Anders Bernhard Skårman, verksam här under 1800-talets senare hälft. Dessutom överlämnades ett antal fotografier av äldre Kinnekulle-bor. Fem av fotografierna äro deponerade hos Forshem-Fullösa Hembygdsförening att förvaras tills vidare i Gästgivaregården.
- 1969 Möjligheterna skulle undersökas att tillsammans med Västerplana församling för Västerplana kyrka anskaffa en bandspelare med inspelning för turister beträffande kyrkans historia.
- 1970 Föreningen sammanträffade med landsantikvarie Sven Axel Hallbäck rörande en del arbeten, som man hoppades få utförda med hjälp av AMS:medel. En del av de gamla husen vid Vråna hade redan restaurerats. Bildlärare Carl Gustav Gillström hade gjort en skiss över Medelplana by för fortsatt röjning och planering vid S:ta Elins källa nedanför Bossgården samt parkeringsplats för bilar.
- 1971 Genom hembygdsföreningens medverkan restes i juni månad en minnessten på Österplana kyrkogård över Generalen Friherre Harald Stake på Hönsäter (1598-1677).

- 1972 Greve Carl-Gustaf Klingspor och Friherre Stig Klingspor såsom ägare överlåta till Kinnekulle Hembygdsförening dispositionsrätten till Kopparslagareverkstaden med befintliga inventarier och den s.k. Vråna-stugan. Båda å fastigheten Medelplana Bosgården 4:1 samt ladugården till fastigheten Medelplana Lillegården 12:4 allt i Medelplana församling för en tid av 49 år från den 1/10 1972. Restaurering av byggnaderna i Medelplana gamla by kan nu påbörjas, då sökt bidrag av AMS:medel beviljats. Det gäller byggnaderna ovan.
- 1973 Den stenbyggnad, som ligger väster om landsvägen, mitt för Vråna i Medelplana by hade försetts med tak.
I Idas stuga i Vråna hade putsen på väggarna knackats bort och väggarna lagats.
Vrånas fähus hade väl restaurerats och yttertakets setts över med erforderliga takpannor. Penningmedlen hade emellertid tagit slut, innan allt blivit utfört, som var planerat. Sålunda behövde fönster och dörrar i Idas stuga ses över, väggarna tapetseras m.m.. Den planerade parkeringsplatsen hade ej blivit utförd.
I anslutning till årsmötet ägde visningar rum under två dagar av gamla hantverk, som numera höra en svunnen tid till. Skogvaktare Einar Persson visade hur det gick till att lägga s.k. skihag som hägnader. Husmödrar under ledning av fru Märta Bengtsson, Västerplana, visade hur det brukade gå till vid ”laketvätt”, varöver föreningen av fru Bengtsson fått mottaga en skriftlig redogörelse. Valfrid Svensson visade korgflätning, en del fruar kardning och spinning på rock och slända och en del URK-ungdomar handarbetade. Initiativtagare till hantverket var grevinnan Lillemor Klingspor.
- 1974 Genom ingenjör Dahlström vid Lidköpings Museum erbjöds föreningen taga hand om en stensamling, som man hade där. Styrelsen kom till slutsatsen, att man kunde taga hand om en del av samlingen, som ev. kunde utgöra en komplettering till den egna samlingen i Stenmuséet i Medelplana.
- 1975 I samband med årsmötet besöktes Lilla Bjurums kyrkoruin, samt även Uppsala i kommunens sydöstra hörn. Under diplomingenjören Mac Key:s ciceronskap besågs även några av de smältugnar från järnåldern, som ing Mac Kay upptäckt och rekonstruerat.
- 1976 Årsmötet beslöt att en torpinventering skulle genomföras. Sekreteraren utlovade att inventera Österplana och Kestads socknar, vilka han redan för några år sedan påbörjat. För Medelplana och Västerplana socknar utsågs Erland Jonsson och Sven Larsson.
- 1978 Diskuterades förvaring av en del gamla, värdefulla vagnar på Hönsäter. Ev. kunde man kanske tänka sig någon del av den gamla 1700-tals ladugården vid Hönsäter efter renovering till vagnsmuseum.
Vid årsmötet visade bildläraren Carl Gustav Gillström filmen ”På gammalt vis”, som han producerat tillsammans med Estet-gruppen vid De la Gardie-

skolan i Lidköping. För filmens tillkomst har hembygdsföreningen bidragit med 500 kronor.

Greve Hugo Jacob Hamilton utverkade i Stiftsnämnden att den s.k. Alehagen i Medelplana blivit röjd och uppsnyggad och vitsipporna har redan börjat synas. Apollonia-källan har blivit skyltad.

- 1979 För första gången i föreningens historia hölls årsmötet ute i det fria. Vid en bussresa runt Hornborgasjön stannade bussen utanför en stuga kallad "Balkastugan" söder om Bosgården i Hornborga och tillhörig Broddetorps hembygdsförening. Medhaft kaffe avnjöts i gröngräset. Hornborga kyrkoruin låg alldeles i närheten.
- 1980 Fråga hade väckts att söka bevara Råbäcks stenhuggeri med hamnen och piren. Stenhuggeriet innehåller många tunga maskiner och verktyg som skulle bli svåra att flytta. Därför borde byggnaden bevaras.
- 1981 Sekreteraren hade tillsammans med en gammal Kinnekulle-son Lennart Holmgren, Märsta, anordnat en hembygdsafton i det då nyinvidga församlingshemmet i Hällekis. På stora skärmar lånade från Skara Museum hade uppmonterats ett 100-tal förstoringar av fotografier från Råbäck, Gössäter och Hällekis. Dessa väckte stort intresse bland ett 100-tal besökare. Kaffe serverades skänkt av fru Margit Andersson. Hönsätters kyrkliga syförening stod för serveringen. Föredrag hölls av sekreteraren angående torpinventeringen i Österplana socken. Han redogjorde också hur han lyckats rekonstruera en "husförhörslängd" för 1700-talet, något som saknats för Österplana socken.
- 1982 Lagfart erhöles å Posseska skolan 1:2, sedan tomtmarken överlätits till hembygdsföreningen som gåva från Götene kommun.
- 1983 För att bevara Råbäcks Stenhuggeri hade bildats föreningen "Rädda Råbäcks Stenhuggeri". På "Stenhuggeriets dag" den 16 maj visades att de gamla maskinerna efter renovering fortfarande kunde sättas i gång efter en hel del frivilligt arbete. Avsikten är att i fortsättningen varje år anordna "Stenhuggeriets dag", då stort intresse finns.
- Sekreteraren hade avslutat inventeringen av gårdar, torp och lägenheter i Österplana och Kestads socknar samt tagit 164 fotografier av företrädesvis boningshus byggda före år 1900.
- Ett synnerligen förtjänstfullt arbete på återställandet av de båda 1700-tals stugorna Hönsatorpet och Boängen i Österplana har nedlagts av makarna Erland och Anna-Britta Jonsson, Råbäck. Boängen var bebott så sent som 1947, då rättaren på Råbäcks Bruk Georg Andersson och hans mamma Matilda bodde där. Hönsatorpet däremot har ej bebotts sedan 1923, då Maja Kajsa Isaksson, även kallad "Skrik-Maja" avled där 89 år gammal.
- I samband med årsmötet på Kinnekullegården hade sekreteraren ordnat en 2,5 km lång sockenvandring med besök vid rester efter numera rivna torpstugor såsom : Hoppet, Söderqvistes, Söltes, Månstorp eller Salomons, Klippes,

Liden, Vassbacken och Skuttet. Sekreteraren berättade om stugorna och dess forna innevånare. Man kom även förbi och besåg de befintliga stugorna Nilstorp och Blomberg.

- 1984 Vid årsmötet diskuterades framtiden för de båda gamla stugorna, som ligger inom området för det blivande vårdhemmet i Hällekis. Såväl landsantikvarien Hagberg som Götene kulturnämnd ha uttalat sig för båda stugornas bevarande för eftervärlden. Götene kommuns arbetsutskott föreslår, att kommunen restaurerar "Idas stuga" medan "Ljungs stuga" även kallad "Örnastugan" överlämnas till Hembygdsföreningen.

Landsantikvarien Ulf Hagberg samt representanter för Götene kommun med förvaltningschefen Bror Carlsson i spetsen sammanträffade hos förvaltare Paul Olofsson på Gransäter för att diskutera frågan om ett vagnsmuseum i de nordvästra uthusen i Falkängen. Man beslöt att vädja till Götene kommun att bekosta byggnadernas upprustning för nämnda ändamål. De gamla vagnarna från Hönsäter hade skänkts till Länsmuséet i Skara att förvaras som museiföremål på hemorten. Länsmuséet har renoverat en del av vagnarna, som nu i brist på lokal i hemorten är på gården Simmatorp utanför Skara.

Förman Hans Persson, Hällekis och hans bröder Sune och Tore hade återupprest en sockensten från sockenbestämningen 1663 mellan Österplana och Medelplana socknar. Stenen hade någon mansålder legat gömd och glömd bland ljung och blåbärsris vid den numera igenväxta vägen mellan Hönsäter och Hellekis egendom. Stenen är 2 m hög och 80 cm bred och har på ena sidan texten "Medelplana Sochn 1663".

- 1985 Detta år hölls årsmötet i församlingshemmet i Hällekis. "Ljungs stuga" besiktigades av deltagarna. Stugan hade fått ett nytt tegeltak på västra sidan med gamla takpannor, som skänkts av Harald Nygren, Hällekis och lagts på plats av Erland Jonsson och snickaren Torild Östrand. Östrands morföräldrar var de sista som bebott stugan 1932-1949.

Efter årsmötet besåg deltagarna Falkängen, där förut omnämnda vagnsmuseum höll på att inrättas. De uppställda vagnarna och slädarna m.m. äro alla från Hönsäter och visa hur man färdades före järnvägarnas och bilarnas tid. Även seldon och andra tillbehör visas där. Sakkunnig förevisare var förvaltaren Paul Olofsson, som tidigare haft hand om inventarierna på Hönsäter.

1986 Vid upplösningen av Hällekis Egnahemsförening u.p.a. Beslöts att föreningens tillgångar, ca kr 8000:-- skulle skänkas till hembygdsföreningen att utgöra grundplåten till en fond benämnd "Ljungs stugas reparationsfond". Till fondstyrelse valdes: Arthur Andersson, Bengt Edvinsson och Hans Persson. Ljungs stuga rödfärgades och fönstren målades vita som förut. För arbetet svarade Bengt Edvinsson.

- 1987 Sparbanken i Lidköping beviljade hembygdsföreningen ett anslag på kr 3000:-- för Ljungs stugas bevarande. En del av beloppet tillfördes grundfonden, som

därmed uppgår till kr 10000:--. Resten tillfördes driftskapitalet. I dag uppgår fonden med ackumulerade räntor till över 20000 kronor.

- 1988 Sekreteraren påbörjade försök att framställa en fortlöpande kyrkobok för Medelplana och Västerplana socknar för tiden 1688 till 1800-talets slut. Härvid användes samma metod som han tidigare utarbetat för Österplana och Kestads socknar.
- 1989 De äldre kontorsmaskiner från Cementa, som förvaras i Centrumhusets källare i Götene får enligt kommunstyrelsens beslut 18/11-89 stå kvar där tills föreningen erhållit lämplig lokal att förvara dem i. Makinerna äro märkta att de tillhör Kinnekulle Hembygdsförening som muséiföremål.
- 1990 Vid Cementas avveckling i Hällekis skänkte bolaget till Götene kommun två stora tavlor med uppmonterad, unik samling skådepenningar som bolaget belönats med vid djurutställningar under tidigare år. Medaljerna har rengjorts och putsats upp av Bengt Edvinsson med hjälp av bröderna Arvid och Valter Larsson i Hällekis, samt monterats i nya tavlor som tillverkats av Bengt Axelberg i Götene. Tavlorna äro uppsatta på en vägg i servicehuset i Hällekis, vilket på kommunens uppdrag utförts av Bengt Edvinsson och bibliotekarien Bo Lindroth, Götene.

I samband med Cementa-leveransen från Hällekis fick Landsarkivet i Göteborg även mottaga den samling, som fått "Privatnummer A 604, Arthur Anderssons samling ang. Österplana och Kestad".

Från arkivarie Bengt Sjögren fick författaren följande tackbrev.

"Det är med stor tacksamhet, som landsarkivet tar emot denna imponerande gåva, bakom vilken ligger en arbetsinsats och en kunskap, som numera är ovanliga. Vi ha gärna velat hålla samman hela samlingen och hoppas att den för framtiden skall bli till glädje och nytta för alla lokalthistoriska forskare, som kommer att syssla med de båda socknarna Österplana och Kestad.

Tillsammans med landsarkivets varma tack följer en kopia av förteckningsbladet över de sju pärmarna".

Här kan tilläggas att ett exemplar av samlingen finns på Stiftsbiblioteket i 1991 Skara och på Kommunbiblioteket i Götene.

- 1991 Vid årsmötet, som hölls i Forshems präästgård, anmälde greve Carl-Gustaf Klingspor att han förgäves sökt återfinna den med text försedda sten, som den gamle stenmästaren Per Jonsson Stenhammar i Västerplana, huggit och upprest vid torpet Knapängen vid Rustsäter. Styrelsen skulle fortsätta sökandet.
- 1992 Hembygdsföreningen uppmärksammade i dagspressen, att Kommunen har vissa planer på att riva ner "Idas stuga". Enligt Tekniska nämnden skulle rivningen komma att kosta kommunen 20000 kronor. Vid föreningens styrelsemöte den 30 november föreslog greven Wilhelm Klingspor att hembygdsföreningens skulle åtaga sig att riva stugan för det

enligt ovan beräknade beloppet och därvid ta tillvara på eventuellt virke, som kan återanvändas vid andra föreningens byggnader.

Förslaget syntes tilltalande och styrelsen beslöt uppdraga åt sekreteraren att skriftligen tillställa Götene kommun ett förslag av ovanstående innebörd.

Årsmötet den 12 december godkände enhälligt förslaget.

En del reparationer utfördes 1992 vid Vråna och kopparsmedjan i Medelplana av Carl-Gustav Gillström och pensionären Erik Persson i Hisingsgården.

1993 Sedan Götene kommun meddelat, att man antagit anbudet satte sig hembygdsföreningens utsedde kontaktman för ärendet, kyrkoherde C-H Falkenberg, i förbindelse med greve Wilhelm Klingspor, som åtog sig leda rivningsarbetet. Då det visade sig att stugans stockvirke var av synnerligen utmärkt beskaffenhet, företog Klingspor uppmärkning av stockarna för att stugan lätt skall kunna återuppföras för den händelse någon spekulant eventuellt skulle dyka upp. Därför avbröts också nedrivningen för ett tag framåt.

Slutligen lyckades Wilhelm Klingspor att efter samråd med sekreteraren sälja stugans stockstomme. Köpesumman fastställdes till kr 12000:--, vilket erbjöds av köparen Carl Johan Lindholm från Lyckorna i Forshem. Där har huset nu återuppbyggt till stallbyggnad. Både hembygdsföreningen och köparen måste anses ha gjort en god affär.

En del av brädfodringen på Idas stuga har föreningen använt för beklädnad av den södra gaveln på Stenmuséet i Medelplana, vilket även rödfärgats.

Det har i flera år varit känt, att fukt och väta farit illa med Posseska skolan utan att man, trots flera undersökningar, kunnat fastställa om och var taket läckte in vatten. Nu hade emellertid kostaterats att hela undertaket var dåligt och att nya tegelpannor erfordrades. Styrelsen försökte på olika håll anskaffa använt men prima taktegel utan att lyckas. Att köpa nya takpannor ansåg man sig ej ha råd till. Då erbjöd sig greve Carl-Gustaf Klingspor på Hellekis säteri att inköpa nya takpannor och skänka dem till föreningen. En gåva som med stor tacksamhet mottagits. Nu är båda taksidorna försedda med nytt tegel. Nytt undertak har lagts och innertaket i bostadsköket delvis förnyats, där har även spänts nytt, målat papptak. Utvändigt har alla fönster, dörrfoder, vindskivor samt husets knutar målats vita. Det hela har inte kostat föreningen mer än ca 8 000 kronor, då allt arbete utförts gratis. Såväl rivningen av Idas stuga, som vid reparationer av Posseska skolan och Stenmuséet har föreningen fått värdefull gratis hjälp av s.k. ALU-anställd snickare tillsammans med annan frivillig arbetskraft. Detta arbetslag har utgjorts av följande: Bernt Albrektsson, Bengt Edvinsson, Carl-Gustav Gillström, Jan Karlsson, Wilhelm Klingspor, Sven Kullgren, Erik Persson, Wouter de Ridder, Tommy Sandberg, Jukka Varttinen och Kalle Wehtje. Till alla dessa står hembygdsföreningen i stor tacksamhetsskuld. Det har uppdragits åt Erland Jonsson att kring "Kungastenen vid Knapängen" hugga

ut en del av syrénhäcken så att stenen blir helt synlig från landsvägen.
Till sist vill sekreteraren, som vid innevarande årsmöte av åldersskäl lämnar ett 39-
årigt sekreterarskap i andra yngre händer, önska Kinnekulle Hembygdsförening och
dess styrelse all lycka och framgång i fortsättningen.

Hällekis den 28 maj 1994.

Arthur Andersson